

Olycks- och insatsutvärdering

Brand i byggnad [REDACTED] Ydre

Innehåll

1	Bakgrund	3
1.1	Lagstiftning	3
1.2	Uppdrag, avgränsning och syfte	3
1.3	Metod	3
1.4	Utförare	3
2	Objektsbeskrivning	4
3	Händelseförlopp	5
3.1	Brandförlopp	6
3.2	Analys av insats	6
4	Brandplatsundersökning	7
4.1	Brandförlopp	7
4.2	Utvändig undersökning	7
4.3	Invändig undersökning	7
4.4	Brandhund och prover	9
5	Slutsats och "förbättringsförslag"	9
5.1	Insats	9
5.2	Brandorsak	9

1 Bakgrund

1.1 Lagstiftning

Enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor kap 3 § 10 ska kommunen "se till att olyckan undersöks för att i skälighetsomfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen genomförts".

1.2 Uppdrag, avgränsning och syfte

Undertecknad i egenskap av olycksutredare får i uppdrag att utreda branden onsdagen den 1 maj 2024 i [REDACTED], Ydre kommun. Syftet är att undersöka brandorsak, insatsutvärdering samt lärdomar.

Rapportnummer händelserapport: G2024.047400

Beställare: Räddningstjänsten Ydre

1.3 Metod

Undersökningen bygger på intervjuer med insatspersonal samt brandteknisk undersökning. I samband med brandplatsundersökning skickades även brandprov till Nationellt Forensiskt Centrum (NFC). En brandhund har även undersökt platsen.

Brandteknisk undersökning utförd av:
Fredrik Larsson, Räddningstjänsten Tranås
[REDACTED], kriminaltekniker Polisen Region Öst

1.4 Utförare

Fredrik Larsson, olycksutredare Räddningstjänsten Tranås, jag har arbetat inom räddningstjänsten sen 1996 då jag började på deltid i Tranås. År 2000 övergick jag till heltidsbrandman för att sedan bli styrkeledare och insatsledare. Jag har arbetat med sakkunnigutlåtande samt brandutredning i ca 7 år, 2024 genomgick jag Polisens utbildning "brandplatsundersökning".

2 Objektsbeskrivning

En och en halvplans hus som är från början av 1900-talet, med konstruktion av liggande timmerväggar samt spontat undertak med tegelpannor. Isoleringen är mellanbjälklaget är sågspån.

Våning 2 är utformad med "kattvind" på bägge långsidorna samt en krypvind ovanför innertaket.

Planlösning undervåning:

Innanför ytterdörren kommer man till en hall där trappen till övervåningen är direkt till vänster. Rakt fram från hallen finns köket samt en utgång som mynnar ut till vänstra gaveln samt ett matförråd. Till höger i hallen finns ett vardagsrum

Planlösning övervåning:

Två rum samt utrymme i kattvinden.

Figur 1 – Utvändig bild på huset där branden inträffade. (Bild från Google Earth)

3 Händelseförlopp

Larm från SOS Alarm (SOS ärendenummer: 14: 784 547 2.2) "brand i byggnad" inkommer den 1 maj 2024 klockan 04:02. Det ska ryka från ett hus som står nära vägen, ingen bil ska stå utanför.

Enheter från Ydre, Tranås, Eksjö samt Kinda larmas och åker till platsen, första enhet 2 43 3509 anländer klockan 04:11 och konstaterar att det kommer svart rök från huset. Han borrar ett hål i ytterdörren och tömmer 2 stycken pulversläckare.

Därefter kommer släckenheten från Ydre klockan 04:15 och påbörjar slangutläggning.

När insatsledare från Tranås anländer klockan 04:24 beordrar han rökdykning på våning ett med inriktning livräddning. Några minuter senare brinner det så kraftigt att insatsledare avbryter rökdykningen för att påbörja yttre släckning. Branden rasar då i större delar av huset och det har även brunnit hål i taket. Under tiden har släckenhet och höjdenhet från Kinda anlänt, dom får i uppgift att släcka från baksidan, gavel höger samt ovanifrån med hjälp av höjdfordonet.

I detta skede börjar vattnet ta slut, och order går ut om att vara rädd om vattnet vi har, tyvärr så tar vattnet helt slut och vi står utan i ca 15–20 minuter. När väl Rimforsas vattenenhet kommer så påbörjas släckningen igen, vi har då kraftsamlat och börjar köra väldigt offensivt. Efter ytterligare några minuter kommer även Hjärtevadss vattenenhet och då har vi säkerställt vattenförsörjningen.

Dessvärre går Rimforsas vattenenhet sönder, det beslutas då att den blir vattendepå så Ydres vattenenhet tillsammans med Hjärtevadss fyller depån under släckningsarbetet.

När släckenheten från Tranås anländer tar dom över utvändig släckning på framsidan samt gaveln till vänster, efter Ydre-styrkan. Vi får bra effekt med hjälp av dimspik från höjdfordonet så vi kan börja avancera med rökdykning igen. Hela huset genomsöks då efter människor men igen hittas, därför avslutas inriktningen livräddning.

Branden släcks och räddningsinsatsen avslutas klockan 07:00 för att övergå till efterbevakning fram till klockan 18:00, med tre brandmän samt vattenenhet från Ydre.

Polisen har spärrat av huset tills utredningen är färdigställd.

3.1 Brandförlopp

Branden har startat i köket där den har vuxit till sig och spridit sig genom trappan till våning 2. Där har den fått fäste i trätaket, vinden ovanför innertaket samt takkonstruktionen. Det har blivit en s.k. skorstenseffekt genom trapphuset vilket förklarar att branden relativt snabbt brunnit igenom yttertaket.

Figur 1 Yttertaket ovanför trappan

3.2 Analys av insats

Räddningsinsatsen gick över lag väldigt bra, men det finns en del att förbättra.

- Vid framkomst måste första befäl göra en riskbedömning och i det här fallet beordra om rökdykning med inriktning livräddning då vi inte visste att huset var tomt. Rökdykningen kom igång efter att insatsledare beordrat det vid sin framkomst.
- Inte skapa permanenta öppningar för att ventiler ut röken (slå inte sönder T.ex. fönster).
- Insatsledaren behöver beställa fler vattenenheter redan under framkörning, för att undvika att stå utan vatten.
- Arbeta mer aktivt vid yttre släckning, man måste jobba och låta strålröret arbeta och inte bara tvätta tegelpannor och spruta upp i luften. Då är det bättre att ta ett par steg bakåt och se var strålen gör bäst nytta.
- Insatsledaren måste vara tydlig med att uttala målet med insats, i detta fall så var målet att försöka få huset att stå kvar så att en teknisk undersökning ska kunna vara möjlig, och det lyckades.

4 Brandplatsundersökning

I följande avsnitt redovisas den brandplatsundersökning som genomförts tillsammans med Polisens tekniker samt brandhund.

4.1 Brandförlopp

Branden har startat i köket där den har vuxit till sig och spridit sig genom trappan till våning 2, branden har då blivit ventilationskontrollerad vilket man ser på fönster på våning ett som bär spår av tjära. När branden tar sig genom innertaket ovanför trappan, vinden ovanför innertaket samt takkonstruktionen får den ett snabbt förlopp. Det har blivit en s.k. skorstenseffekt genom trapphuset vilket förklarar att branden relativt snabbt brunnit igenom yttertaket.

4.2 Utvändig undersökning

De utvändiga brandskadorna var kraftigast i taket. Många av fönsterrutorna var trasiga, både från branden och från brandmännen som ventilerade ut röken på detta sätt. Inga andra yttre skador har iakttagits på fastigheten.

4.3 Invändig undersökning

Man kan urskilja att branden startat i köket, då det finns mycket låga brandskador i högra inre hörnet sett från köksentrén, det har även brunnit igenom ytterväggen som är liggande timmer. Köksfönstret har gått sönder av värmepåverkan, och man kan även se ett brand-V från hörnet.

På vardagsrumsfönstrets insida av fönsterglasets kunde det ses en kraftig tjärbeläggning.

Figur 2 Vardagsrum tjärade fönster

Brandmönster i form av ett brand-V kunde ses på väggen framför diskbänken och vid vänster sida. Brand-v sträcker sig från golvet upp på väggen mot fönster. På väggen syns ett tydligt alligatormönster.

Figur 3 Köket, brand-V samt alligatormönster

Området i golvnivå i hörnet bedömdes utgöra primärbrandområde. På golvet i primärbrandområdet låg delar av vad som bedömdes vara skåpsluckor och någon typ av konstruktion som bedömdes funnits i hörnet. Även ett smörgåsjärn återfanns i hörnets direkta närhet.

Figur 4 Primärbrandområde hörnet köket

4.4 Brandhund och prover

Brandhunden indikerade inte på brännbar vätska, osäker på om polisens tekniker har skickat något till NFC.

5 Slutsats och "förbättringsförslag"

I följande avsnitt redogörs slutsatserna från utredningen.

5.1 Insats

Ydre bör öva på "uppstart-brand" samt att kicka igång rökdykningen snabbare, vilket innebär att insatsen inte ska fördröjas i väntan på beslut från närmaste befäl.

Brandmän måste jobba aktivt med strålrör, röra på sig för att kunna släcka på ett effektivt och vattensnålt sätt.

Skapa inga permanenta öppningar till huset, försök att öppna fönster istället för att slå sönder rutorna. Det kan vara så att man behöver sluta igen öppningen av någon anledning, det blir även smidigare att återställa efter insatsen för att lämna över på ett bra sätt till exempel försäkringsbolag. Insatsledare bör tänka igenom vilka enheter som är larmade och i ett tidigt skede öka upp om det förväntas behöva mer enheter, i detta fall var insatsen utan vatten i ca 15-20 minuter.

MMI (mål med insats) bör vi nog använda oss mer av och uttala så att samtliga styrkor på plats vet vad som gäller, då det rådde tveksamheter från Kindas styrka som trodde att det skulle få brinna ner kontrollerat.

5.2 Brandorsak

Det har varit en kraftig brand i köket som ska ha startat i högra hörnet mellan diskbänken och köksfönstret. Branden har brunnit igenom ytterväggen som är timrad, även golvkonstruktionen har det brunnit igenom. Brandorsaken från räddningstjänstens sida förblir okänd då det inte kunde återfinnas någon naturlig orsak till branden. Det väntas in en rapport från polisens tekniker för att se om dom har skickat in något till NFC och iså fall vad det sas om det.